

Tillæg til Redegørelse vedrørende Idrætsskoleprojekt

Udarbejdet af Kultur- & Fritidsforvaltningen

- Idræt som dannelsesmiddel
- Overvejelser om indretning og placering af idrætsskolen
- Liste over foreninger i Københavns Kommune Bilag A

Idræt som dannelsesmiddel

Der er et nært samspil mellem kroppen og intellektet, derfor lærer vi ved at øve kroppen. Gennem kroppen lever vi i verdenen, og vores sprog og bevidsthed opstår. Kropsbevidstheden er grundlæggende i den menneskelige erfaring og bevidsthedsdannelse. Idræt er derfor en central del af dannelsesprocessen.

Hvis idrætten får plads i det daglige arbejde i skolen, og der bliver en sammenhæng mellem idræt og kultur, vil det kunne skabe mulighed for at man gennem handling kan skabe indsigt, forståelse, modning og livskompetence. Ved at give de kropslige erfaringer, man får gennem idræt, dans og sang en central plads i den pædagogiske dimension skaber man hele mennesker med kontakt til deres følelsesliv.

Idrætten rummer en mangfoldighed af kvaliteter. De kropslige udfoldelser åbner op for selverkendelse og giver bevidsthed om de følelser og ressourcer man indeholder. Kampen åbner for en identitetsafklaring og udvikling, ved at møde modstand sættes fysisk og psykisk formåen på prøve og i legen opøves fysiske, fantasimæssige og sociale færdigheder.

I idrætsskolen skal der være fokus på læring gennem kroppen ved at drage kropserfaringer ind i alle fag. Denne praksis er en udfordring for lærerne som skal have lyst, viden og fantasi til at supplere gældende undervisningsmetoder med en ny praksis hvor kropserfaringer indgår som en del af lærernes didaktiske overvejelser. Lærerne skal derfor have bred kendskab til idræt, drama og sang.

Det skal sikres at alle elever erfarer en mangfoldighed af oplevelser fra den individuelle præstation til holdets fælles indsats over det legende element. Ambitionen er at eleverne får mulighed for at fordybe sig i idrætsgrene med forskellig kvalitet. Undervisningen skal organiseres så eleverne sikres mangfoldige idrætsoplevelser og først på de ældste klassetrin øges antallet af timerne i selvvalgte favoritdiscipliner.

En idrætsskole vil tiltrække børn med en særlig interesse for idrætslivet, men ved at eleverne får en generel indføring i idrætslivet og først senere fordyber sig i specifikke idrætsgrene sikres et bredt udbud af idrætsdiscipliner - holdidræt kræver en vis mængde udøvere. Undersøgelser tyder på at de udøvere der starter med en alsidig udvikling og først senere specialiserer sig ender på et højere niveau end de som tidligt bliver specialiseret.

En særlig vigtig facilitet på idrætsskolen er idrætslige legemuligheder, derfor bør der etableres en åben idrætslegeplads. Her har børnene mulighed for at lege idrætten ind. Denne legeplads vil også invitere omverdenen ind på skolen.

Overvejelser om indretning og placering af idrætsskolen

Baggrund

Udformningen af idrætsfaciliteter bygger i høj grad på de standarder og normer, der er bestemt af konkurrencesporten. Faciliteterne er firkantede rum med rette linjer og vinkler. De er vinduesløse, så udøverne ikke forstyrres af skiftende lysforhold eller af udsynet til omgivelserne.

De er indrettet til specialiserede idrætsdiscipliner og standardiserede efter bestemte mål. Håndboldhallen (limtræsuehallen) er prototypen. En facilitet, der er udmærket til håndbold og badminton. Men det siger sig selv at den i sin monokulturelle udformning og funktion, udelukker en lang række muligheder.

Det uniforme præg har traditionelt set medført, at der ikke var megen plads til arkitektonisk fantasiudvikling og fornyelse eller til et kunstnerisk udtryk. Idrætsfaciliteter er ofte præget af en æstetisk fattigdom. Derfor er den typiske idrætsfacilitet ikke et velegnet miljø for dans, kropsteater, gamle lege, kampkunst, gøgl, yoga og afspænding m.v. Dertil kommer, at faciliteterne ofte mangler samværsfaciliteter, som inspirerer til et socialt liv.

Idrætsskolens arkitektur

Idegrundlaget for den foreslåede idrætsskole kan med fordel afspejles og understøttes i dens arkitektoniske udtryk.

Som tidligere beskrevet er det centralt at idrætsskolen byder på *alsidige* former for kropsudfoldelse. Derfor skal rummene indrettes, så de tilsammen byder på mangfoldige anvendelsesmuligheder; fra forskellige idrætsgrene til dans og teater. En traditionel håndboldhal gør det næppe.

En fantasifuld udformning bør præge rummene, så de inspirerer. Derudover kan der også tænkes i glidende overgange mellem indendørs og udendørsfaciliteter. Sidst bør dagslyset bringes ind i rummene.

De to nye Idræts- og Kulturhuse på henholdsvis Holmbladsgade og Indre Nørrebro er gode eksempler. I deres opbygning giver de et – af mange mulige – billede på, hvordan det i praksis lader sig gøre, at skabe et brud med den monokulturelle håndboldhal. Her inviterer den indendørs idrætsplads til idræt, leg, dans og fordybelse. Til boldspil, fantasifuld udfoldelse, afslapning kampsport og gymnastik m.v.

Udformningen er inspireret af livet på den gamle byfælle, som udgør en helhed af kropslig udfoldelse. Et sted, hvor alt kan opsøges og iagttages, og hvor de enkelte aktiviteter samtidig lever uforstyrrede i deres egen verden. Tanken er, at skabe rum, hvor det fælles liv og de forskellige aktiviteter udgør et samspil, hvor inspirationen forstærkes af bevidstheden om de andres tilstedeværelse.

I reglen er idrætsfaciliteterne placeret lidt afsides fra resten af skolen. På idrætsskolen bør rummene til kropsudfoldelse være omdrejningspunktet - de skal være i *centrum* for skolens arkitektur.

Faciliteterne til kropslige oplevelser bør udgøre kernen og samlingspunktet for det sociale liv på idrætsskolen. Man kan eksempelvis tænke udsynsmulighed mellem fællesrum/kantine og rum til bevægelse. Kun få ting kan inspirere og fange publikums interesse som idrætten, dansen og kunsten. Bevægelserne skal derfor frem i lyset. Synligheden bliver central; at se og blive set. Mulighederne er mange og en spændende arkitektonisk udfordring.

Minimumskrav til idrætsskolens faciliteter

For at sikre de bedste vilkår for idrætsskolen bør der etableres en helt ny skole, hvor idegrundlaget er indarbejdet i de fysiske rammer. Selvom det ikke er optimalt, bør man dog ikke afskære sig fra muligheden for at etablere en idrætsskole på eksisterende faciliteter.

Idrætslegeplads

Uanset om idrætsskolen placeres på eksisterende folkeskole eller etableres som ny skole skal er det nødvendigt, at indarbejde idrætslige legemuligheder på skolen. Oplagt er det, at lave en åben idrætslegeplads på skolen, hvor børnene i frikvarterer og efter skoletid har mulighed for at lege idrætten ind - uden indblanding fra voksne.

Idrætslegepladsen er også stedet, hvor børnene mødes på tværs af klassetrin. Det er her, de yngre børn lærer af – og prøver kræfter med – de ældre. Det er her de gode kammerater fra hver sin klasse, kan spille på samme hold. Dertil kommer, at idrætslegepladsen inviterer omverdenen ind på skolen og marker skolens profil.

Indretning til begge køn

Ved indretning af legemulighederne – og ved etablering af ny skole – bør der tages højde, for at piger og drenge har meget forskellig tilgang til deres fysiske væren, og til hvordan de er aktive. Man kunne f.eks. forestille sig ”drengefri zone”, der er rettet mod pigernes behov. Behov, som ikke nødvendigvis dækkes af boldpladsen m.v. Det vil sige et sted, hvor drengene ikke får lov til at dominere, hvor pigerne kan erobre rummet, som lægger op til mindre voldsomme idrætslege.

En idrætsskole på eksisterende skole

Selvom det ikke er optimalt, skal man ikke afskære sig fra at etablere en idrætsskole på eksisterende faciliteter. Væsentligt er det, at nærheden og adgangen til idrætsfaciliteter bliver centralt i valget af placering. Selv 5-10 minutters gang til idrætshal vil sammen med omklædning have afgørende konsekvens for den tid, der bliver tilbage til selve kropsudfoldelsen.

Som absolut minimum skal der være adgang til en bane på 20 x 40 meter. Et sådant areal giver bedre mulighed for lave forskellige aktiviteter på samme tid, end den mindre gymnastiksal. Derudover bør der være adgang til et rum, ”uden sportens linjer på gulvet”, som med lys, lyd og udformning fordrer udøvelsen af teater, kampsport og dans mv. Et spændende rum med dagslys, god akustik, spejle, scenemulighed mv.

Vandet åbner for helt unikke kropslige erfaringer. Derfor skal en nær adgang til svømmehallen også medtænkes ved placeringen. Endvidere bør en placering ved havet og dets potentiale for sejlads og roning m.v. om muligt medtænkes.

Sidste er det også væsentligt, at placeringen giver mulighed for at boltre sig på nærliggende, udendørs grønne arealer.

Sidste forhold som kan medtages i overvejelserne om placering er adgangen til specialanlæg. Men da fokus er på udviklingen af *alsidige* kropsbevidsthed bør enkle specialanlæg ikke dominere i de placeringsmæssige overvejelser. Rækken af anlæg som kan indgå i disse overvejelser er lang. Fra udendørs skøjtebane, skydeanlæg, rulleskøjte- og skateranlæg, havet (sejl- og rosport), Fælleden (friluftsliv) osv.

Idrætsskolens placering

En ny skole

Såfremt idrætsskolen skal have de bedst mulige vilkår, bør den oprettes i forbindelse med etableringen af en helt ny skole. En skole, hvor idegrundlaget er indarbejdet dens arkitektoniske udformning.

To placeringer er oplagte. Sydhavnen og Ørestad, som begge har frie arealer til nybebyggelser. Særligt for Sydhavnen gælder det, at den tætte tilknytning til havet åbner mulighed for at knytte aktiviteter som sejlads og roning m.v. til idrætsskolen. Til gengæld er det grønne areal – boldbanen – længere væk for en idrætsskole i Sydhavnen.

En placering i Ørestad byder derimod på friluftsliv, naturoplevelser og muligvis ridning på Fælleden. Samtidig er det sandsynligt, at der afsættes grønne arealer til fodbold m.v. i Ørestad.

På den baggrund anbefales det, at idrætsskolen søges indarbejdet i Ørestad.

En eksisterende skole

Såfremt idrætsskolen placeres på en eksisterende skole gælder det først og fremmest om at vælge en skole, som har idrætshal til rådighed eller ligger ganske tæt på en. Endvidere bør skolen have et rum, der kan indrettes med henblik på dans, teater, sang og kampsport. Sidst bør skolen ligge i nærheden af en svømmehal og grønne arealer.

Som placeringsmuligheder skal navnlig Østerbro, Nordvest og Amager fremhæves.

Østerbro

Østerbro byder i forvejen på et pulserende idrætsmiljø ved Institut for Idræt, som åbner for oplagte samarbejder med idrætsskolen. Det kan også nævnes, at universitetsmiljøet og Rigshospitalet byder på mulighed for et sundhedsfagligt samarbejde.

I forhold til faciliteter har Østerbro de grundlæggende elementer i kraft af Østerbrohallen, Østerbro svømmehal og stadion samt fodboldbaner i Fælledparken, skøjtehal og vægttræningsfaciliteter..

Nordvest

I Nordvest ligger Grøndalscentret, som har otte haller og flere specialfaciliteter (kampsport, squash, fitness og indendørs golfsimulation). Endvidere er der udendørsskjtebane på Genforeningspladsen.

Det er besluttet at anlægge en svømmehal, hvor det eksisterende friluftsbad i dag er placeret på Bellahøj. Dertil kommer, at der er planlagt etablering af boldbane og en løbesti med forskellige aktivitetsfelter på Bellahøjmarken.

Sidst kan det bemærkes, at foreningen IF-Stadion arbejder for at få etableret en idrætshal (kultur- og idrætscenter) i det såkaldte Gadeland ved Husum Idrætspark. Projektet bakkes op af Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen, som anbefaler at projektet bliver realiseret. Umiddelbart er der ikke afsat midler til drift og etablering af hallen, hvorfor projektet i givet fald skal indgå i prioriteringen af budgetønsker for de kommende år.

Amager

På Amager ligger Sundbyøster Idrætspark, som foruden tre idrætshaller også har fodboldbaner og udendørs tennisbaner. Dertil kommer Sundby Svømmehal.

Det bemærkes, at enkelte idrætsforeninger har egne private lokaler, som kan medtænkes ved placeringen. Det gælder i sær ind for kampsporten. Jævnfør bilag A.

Såfremt idrætsskolen etableres på en eksisterende skole er det afgørende, at der ved placeringen tages højde for nærheden til de nødvendige idrætsfaciliteter. Dette gælder især hvis valget gælder Nordvest, Østerbro og Amager, som alle indeholder nødvendige faciliteter. Baggrunden er som nævnt, at selv få minutters transport sammen med tid til omklædning får alvorlige konsekvenser for den tid, som der bliver tilbage til idrætsundervisningen.

Brug af kapacitet på idrætsanlæg

Hvis Københavns Kommune beslutter at etablere en idrætsskole i tilknytning til et af de eksisterende idrætsanlæg vil skolens behov indgå i den årlige fordeling af facilitetstid og aktiviteten vil blive prioriteret i overensstemmelse med den vægt en sådan beslutning må hvile på. Kultur- og Fritidsforvaltningen skal for god ordens skyld gøre opmærksom på, at der skal være en drøftelse af de økonomiske konsekvenser heraf.

Bilag A

Den følgende liste viser de foreninger i Københavns Kommune, som a) får tilskud til egne lokaler og b) hvor lokalerne til *aktivitet* er større end 200 kvadratmeter.

Forening	Foreningsadresse	POSTNR	By	Kvm/rum
Kyohan Budo Center	Nørregade 26A	1165	København K	330/3
Karateklubben Shinryokudan	Nansensgade 47, baghuset 3	1366	København K	219/2
Foreningen Den Danske Karateskole	Bryggervangen 19, 1.th.	2100	København Ø	700/6
Københavns Badminton Klub	Krausesvej 12	2100	København Ø	1030/4
Nord Shaolin Østerbro	Præstøgade 17, baghuset	2100	København Ø	333/1
Fægteklubben Trekanten	Ryparken	2200	København N	400/3
Nørrebro Taekwondo Klub	Heimdalsgade 35-37	2200	København N	1200/7
Aikido Dojo Nørrebro	Struenseegade 15 A, 1.th.	2200	København N	200/2
Judoklubben Mitani	Strandlodsvej 38 - 40	2300	København S	252/2
Foreningen Shotokan Karate Do Kai	Vermlandsgade 75	2300	København S	700/2
Amager Kung-Fu Skole	Holmbladsgade 138	2300	København S	200/3
Kyokushinkai København	Glentevej 70A, 2.	2400	København NV	449/4
Top Fight Gym	Birkedommervej 33, 3.	2400	København NV	237/1
K.F.B. Badmintonklub	Gustav Bangsgade 28	2450	København SV	348/3
Boldklubben Fremad Valby Fodbold	Værkstedsvej 56, klubhus	2500	Valby	999/7
Tan Gun Taekwondo Klub	Gl. Køge Landevej 119	2500	Valby	370/4
KFIU - Hallen	Knuthenborgvej 24	2500	Valby	700/4
Kjeld Kroghs Motions & Bokseinstitut	Trekronergade 149 A, 3	2500	Valby	449/2
Orientalisk Trænings Center Musashi	Valby Langgade 54, baghus	2500	Valby	200/1
Boldklubben Stefan, Fodbold	Folevadsvej 3	2700	Brønshøj	Fodboldbaner
Nippon Karate-do Kai	Hanebred 2. kld.	2720	Vanløse	200/2